І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1964 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 27. VOL. LXXI.

КАСТРО ВИКЛИКАВ НОВУ КРИЗУ, ПРИПИНИВШИ ДОПЛИВ ВОДИ ДО ҐВАНТАНАМО

Гавана. — 6-го лютого кубинський диктатор Кастро наказав припинити постачання води до американської військової бази на Кубі Ґвантанамо, і внаслідок цього знов заактуалізувалася справа відношення між Кубою та ЗДА, а в політичних колах побоюються, що кубинська криза так загостриться, як це було в жовтні 1962-го року, коли виявилося, що на Кубі були далекосяжні совєтські ракети. У Вашинґтоні гадають, що Кастро хоче використати справу заарештовання в неділю 2-го лютого 36 кубинських рибалок, які ловили рибу на американських територіяльних водах і почати політичну дискусію про американську військову базу на Кубі — Ґвантанамо, яка там існує від 1903 року згідно з умовою між обидвома країнами. Кастро заохочений становищем Панами, яка також хоче змінити умову з 1903-го року про адміністрацію урядом ЗДА Панамським Каналом. 6-го лютого президент Джансон був у Ню Йорку, але він кілька разів телефонічно розмовляв із Вашинґтоном, інформуючися про стан нової кубинської кризи. Представник Куби заявив, що ані договір із 1903-го року, ані жадне інше порозуміння не вимагає, щоб Куба постачала воду американській базі, і тому міністер закордонних справ Р. Роа повідомив що від полудня 6-го лютого замикається водопроводи, які вели до Ґвантанамо. Президент Джансон заявив, що американці у військовій базі мають запаси води на 12 днів, а після того будуть постачати воду з-поза Куби, поки не буде розв'язана нова „водна криза". Кастро домагається, щоб ЗДА звільнили заарештованих кубинських рибалок в заміну за воду. Президент Л. Джансон сказав, що заарештування кубинських рибалок, це тільки претекст для Кастра, щоб припинити воду до Ґвантанамо та щоб домагатися залишення американцями військової бази. Про це свідчить те, що московська „Правда" надрукувала ще перед повідомленням з Гавани про замкнення водопроводів статтю про те, що заарештування кубинських рибалок матиме „катастрофічні наслідки". Виглядає, що Кастро з Хрущовим обговорив справу нової атаки на Ґвантанамо. Вашинґтон приготований на нову зачіпку Кастра, і вже ввечері 6 лютого секретар оборони Роберт МекНамара, державний секретар Дін Раск, державний підсекретар Джордж В. Болл, директор Центральної Розвідчої Аґенції Джан МекКон та голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Максвелл Д. Тейлор нараджувалися відносно нової кризи, що її викликає Кастро. В окремій заяві ствержується, що заарештування кубинських рибалок відбулося тому, що вони були далеко на американських територіяльних водах, на півтори милі від узбережжя Флориди. Про це знали капітани рибальських кубинських човнів і навіть про це звітували до Гавани. Покищо ще не є відомо, як зареаґують ЗДА. Вони могли б звільнити з праці на базі 3 000 кубинців, які там зайняті і приходять щодня з острова. Рішення уряду западе аж в п'ятницю, коли Президент буде вже у Вашинґтоні. Конґрес гостро реаґує. Деякі члени Конґресу домагаються зайняти морською піхотою водні збірники на Кубі, і проєктують ще гостріші засоби, повну бльокаду Куби.

Шеф штабу летунства генерал ЛеМей в обороні бомбовиків

Вашингтон. — Шеф штабу летунства генерал Куртіс Ле Мей, зізнаючи в Палатній Комісії збройних сил, говорив про те, що в майбутньому може зайти потреба мати більше далекосяжних бомбовиків, ніж їх тепер мають ЗДА, які припинили продукцію бомбовиків. Ці зізнання генерала Ле Мея не погоджуються з теперішньою політикою Департаменту Оборони, який дбає про розбудову далекосяжних ракет, і зовсім занедбує збільшувати число далекосяжних бомбовиків. Генерал Ле Мей домагається, щоб розбудувати і далекосяжні бомбовики, щоб в майбутньому було чим заступити ті старі машини літаків, які будуть не до вжитку. Не можна всю свою оборону зв'язувати з самими ракетами, бо можуть бути потрібні і літаки до перевожування бомб.

Сенат відкинув внесок про податкові полегші для батьків студентів

Вашингтон. — Сенат більшістю 48-ох до 45-ох голосів відкинув законопроєкт сенатора демократа з Коннектикату Абрагама Рібікоффа про те, щоб ті батьки, які мають своїх дітей в коледжах, могли відтягати собі від оподаткування ті суми, що їх витратили на навчання. Коли б Сенат прийняв був цей проєкт, то вгливи федеральної скарбниці були б зменшилися на $750,000,000 річно. — Сенат відкинув також 47 до 47 внесок сенатора республіканця Винстона Л. Правті про те, щоб заробітки студентів коледжу у висоті до $1,200, зглядно $1,500 були звільнені від оподаткування. Ці внески були зроблені проти волі уряду, і президент Джансон телефонічно старався про те, щоб знайшлася в Сенаті більшість, яка відкинула б оте нове збільшення суми, на яку мали б бути зменшені прибуткові податки в новому фінансовому році. Сенатор демократ Алберт Гор пропонував збільшити суму вільну від оподаткування з теперішних $600 на особу, до $1 000, а коли Сенат відкинув цю пропозицію, то до $800, але і ця пропозиція не перейшла.

В АМЕРИЦІ

● **Каліфорнійський** губернатор Едмунд Дж. Бравн сказав, що Ричард М. Ніксон напевно був би провідним кандидатом на президента цього року, коли б він не був зробив великої помилки в 1962-му році, коли то публічно, після програних губернаторських виборів в Каліфорнії гостро накинувся на пресу за те, що його не підтримувала.

● **Летунство** повідомило, що воно має проєкт такої радарової антени, яка є на 100 разів чутливіша від найбільшого в світі радіотелескопа, який тепер діє в Аресібо, Порто Ріко. Ця нова антена буде 10.000 разів чутливіша від радіового радарового телескопа, якого тепер найбільше вживають в цій країні в радіовій астрономії.

● **Новий** дорадник президента Джансона проф. Ерік Ф Голдман повідомив, що його завданням буде збирати всякі проєкти й ідеї від фахівців та звичайних людей і доставляти їх до Білого Дому. Проф. Голдман матиме два бюра: одне у Принстоні, Н. Дж., а друге в Білому Домі, куди можна буде посилати всякі проєкти. Проф. Голдман працює для президента Джансона безплатно.

ДЕНЬ 22-го СІЧНЯ ВІДЗНАЧЕНО В УКРАЇНСЬКИХ ҐРОМАДАХ ЗДА

На фотознімці: Посадник міста Рочестеру Френк І. Лямб при участі представників українських організацій та репортерів місцевих щоденників підписує урочисту проклямацію встановлення 22 Січня 1964 р. Днем Української Незалежности.

В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. (Л. Р.) — 22-го січня 1964 р. прибула до будинку міської управи делеґація української громади в Рочестері, очолена головою Відділу УККА адв. В. Андрушином. В склад делеґації входили представники всіх існуючих українських організацій на терені Рочестеру та парохи обох наших церков. Посадник міста при участі репортерів місцевих щоденників підписав урочисту проклямацію, проголошуючи день 22-го січня 1964 р. Днем Української Незалежности на згадку тих великих дат, коли в Києві, столиці України, були проголошені Незалежність і Соборність Української Держави 46 і 45 років тому, закликаючи всіх громадян міста виявити свої симпатії і зрозуміння для стремлінь української нації. Після підписання проклямації посадником міста під оплески всіх присутніх замаяв український синьо-жовтий прапор побіч зоряного американського на будинку міської управи. При тій нагоді вручено посадникові міста китицю квітів.

Святкування завершено в неділю 26-го січня 1964 р. врочистими Богослужбами у всіх наших церквах. Тогож дня святочна Академія, присвячена роковинам 22-го січня, підготована місцевим Відділом УККА відбулася в залі Українсько - американського Клюбу, яка була переповнена громадянством та представниками всіх існуючих на цьому терені українських церков та організацій.

Академію започатковано співом американського гимну, виконаного солісткою п. Якимишин - Міллер.

Після відкриття головаУККА адв. В. Андрушин відчитав в англійській мові проклямацію „Дня Української Незалежности", видану посадником міста, що присутні прийняли рясними оплесками. Святочну промову виголосив мґр. Р. Чорнобіл. Художню частину програми виповнили: сольоспів: п. Якимиши-Міллер „Любіть Україну" муз. С. Фоменка і „Жита" муз. проф. Безковайного. Декламація: Юрія Повха: „Яка краса відродження України". Жіночий квартет: п. Якимишин-Міллер, С. Павлович, І. Мартинець, С. Джус: пісні: „Ой нагнувся дуб високий" — муз. Гайворонського і „Як стрільці йшли з України" — муз. Купчинського при акомпаніяменті Л. Цигельської і диригентом Ірини Костюк. Сольоспів: п. М. Климців. „Ой деж той цвіт" — муз. Ніжанківського і „Рушничок" — муз. П. Майбороди. При фортепіяні А. Сорохтей. Виступ хору СУМА „Гомін" під диригентурою інж. І Чауса відспіванням пісень: „Вкраїно - Мати" — муз. Стеценка, „Повстанська кіннота" — муз. В. Божика, „Владико неба і землі" — молитва із опери „Запорожець за Дунаєм" С. Артимовського.

Святочну програму закінчено відспівання національного гимну.

Мистецький керівник програми — Л. Карабіневич. Оформлення сцени — Е. Загачевський.

В КОГОВЗІ

Коговз, Н. Й. — Українська Громада в Коговз, Н. Й., відзначила Річницю 22-го Січня святочною академією, підготовленою місцевим Відділом Українського Конгресового Комітету Америки, яка відбулася взалі Українського Горожанського Клюбу в дні 2-го лютого ц. р. В програму Академії, що почалася в годині 5-ій по полудні відспіванням американського гимну і відчитанням обох Універсалів, входили мистецькі точки і доповідь. В мистецькій частині місцевий мішаний хор відспівав три пісні: „Гей, степами", „Живи Україно" і „Гей волинськими шляхами". Дитячий хор виконав дві точки: „Де Дніпро наш" і „О, Україно!". Ірина Білас деклямувала „Гимн хвали про рідний край", а Анна Павлів відограла на піяніно дві композиції. А. Куфіль і Л. Семенович з місцевої школи українознавства дали гарну рецитацію. Диригентом обох хорів є п. Ярослав Білас, що у вивчення їх вложив дуже багато праці. Доповідь про Січневі Роковини виголосив делеґат Централі УККА Іван Базарко. Академію закінчено відспіванням Українського національного гимну.

У ФІНІКСІ

Фінікс, Аріз. (В. Л.) — Заходами Відділів УККА, УНС і Союзу Українок у Фініксі влаштовано 26 січня 1964 р. відзначення 46-ліття Української Держави. Свято відбулось у залі української католицької церкви. Присутніх на залі було 127 осіб, між ними — священики обох церков — о. Горошко — парох української католицької церкви та о. Кондратів — парох української автокефальної православної церкви. Свято почалось відіграниям на фортепіяні американського гимну. Вступне слово виголосив проф. Ясінчук, реферат відчитав д-р Шалаута, а проклямацію ґубернатора Арізони відчитав адв. Калина. Мистецьку частину, що складалася з хору, дуету та сольоспіву, підготовила оперова співачка пані Докія Цапко. Хор співав дві пісні з опери „Запорожець за Дунаєм". Дует — пані Цапко і д-р Шалаута та сольо-спів виконала пані Цапко, за що дістала нагородження горячими оплесками, а учениця Рідної Школи Зоня Попович вручила їй китицю цвітів. Фортепіяновий акомпаніямент як і сольо на фортепіяні виконала студентка Гайскулу Ірина Цепинська. Деклямували: Васьків, Василенко, Галя Попович, Зоня Попович. Заклик УККА відчитав студент Винничок. Голова Відділу УККА В. Ф. Чопівський подякував всім тим, що докладали всіх зусиль в організуванні свята, а зокрема пані Цапкові за її підготовчу працю. Відспіванням українського гимну закінчено свято.

МИТРОПОЛИТ СЛІПИЙ НАЙМЕНОВАНИЙ СТАРШИМ АРХИЄПИСКОПОМ ІЗ ПАТРІЯРШИМИ ПОВНОВЛАСТЯМИ

Митрополит Иосиф Сліпий

Рим. — Аґенція „Юнайтед Пресс Інтернешенел" принесла в середу, 5-го лютого 1964 року таке повідомлення з Риму:

„ВПреосвященніший Йосип Сліпий, український архиєпископ Львова, якого звільнено рік тому після 18 років совєтського ув'язнення, є першим, якому призначено рангу старшого архиєпископа (мейджор арчбішоп) — повідомлено сьогодні з ватиканських джерел. Священна Конґреґація для Східньої Церкви постановила 23-го ґрудня м. р., що монсіньйор Сліпий заслуговує на цю ранґу згідно із декретом Папи Пія XII з 1957 року. Титул обмежено до Східнього Католицизму і він слідує безпосередньо після патріярха та відповідає вірменському і халдейському „католікос" і сирійському „мафреан". „Старший архиєпископ" завідує митрополією незалежно від патріярхату і має в загальному ті самі права, що їх має патріярх: встановляти єпархії (дієцезії), іменувати єпископів, вдержувати постійний синод, закликати до спеціяльних молитов, перевіряти літургічні книжки та призначувати особисто репрезентанта при Святому Престолі. Він своєю рангою слідує безпосередньо після кардиналів і патріярхів у Папському Дворі та носить капелюх з білою стяжкою. Після цього призначення, Папа Павло VI призначив Сліпого членом Священної Конґреґації для Східньої Церкви на таких самих правах, як їх мають патріярхи.

Американська преса, подавши цю вістку, додає, що ця номінація може бути першим кроком до найменування Митрополита Сліпого патріярхом або кардиналом .

Об'єднані Нації займаються знову спором Індії і Пакістану за Кашмір

Об'єднані Нації. — Пакістан заскаржив Індію перед Раду Безпеки Об'єднаних Націй за намагання цілком анектувати Кашмір, що погрожує мирові в тій частині Азії. Спір за Кашмір між тими двома країнами існує вже 17 років, від часу, коли в 1947 році поділено колишню британську домінію Індію на дві самостійні держави — Індію і Пакістан. Всупереч вимозі Об'єднаних Націй, щоб у кордонній провінції Кашмір перевести плебісцит, Індія зайняла збройною рукою більшість Кашміру і включила під свою державну адміністрацію. Тепер Індія переводить в Кашмірі реорганізацію тамошнього адміністраційного апарату на зразок інших індійських провінцій. Населення Кашміру здебільша мусульманське, так, як у Пакістані. Представник Індії в Раді Безпеки міністер Махомедалі Куррім Чаґля знову рішуче відкинув ідею щодо плебісциту в Кашмірі, покликався на „спокій" в Кашмірі за 17-річне панування там Індії і закинув Пакістанові, що той свідомо хоче послабити збройну силу Індії, будучи у спілці з Комуністичним Китаєм. Індійський представник таврував Пакістан за ведення „кампанії ненависти" проти Індії.

ЗДА допоможуть Ізраїлеві добувати питну воду з моря

Ню Йорк. — Президент Линдон Джансон заявив в минулий четвер у короткій промові на бенкеті Американського Комітету Наукового Інституту імени Ваймана, що З'єднані Держави заявили Ізраїлеві свою готовість помогти йому добувати з моря питну воду. У цьому ділі мали б застосувати атомову енергію. Президент промовляв до кругло 1.700 учасників бенкету жидівської наукової установи. Він ствердив, що ЗДА готові помогти в справі браку питної води на Середньому Сході та що з проєкту добування такої води з моря могли б користати не тільки ізраїльці, натякаючи виразно також на арабські країни. Про ізраїльський проєкт перебудови корита Йордану, щоб наводнити пустиню Неґев і про плян арабських країн загородити дорогу допливам Йордану, й взагалі позбавити Ізраїль води з тієї ріки — Президент нічого не згадував. Зате він підкреслив мирний характер того американського проєкту. „Вода не повинна стати причиною війни, — вона завжди повинна бути силою миру, і мир є нашою ціллю" — заявив президент Джансон.

Американські астронавти можуть бути на Місяці вже в 1964-му році

Вашингтон. — Директор програми висилки астронавтів на Місяць д-р Джордж Е. Мюллер, зізнаючи в Палатній Науковій і Аеронавтичній Комісії, заявив, що якщо все буде згідно з пляном, то американські астронавти можуть бути на Місяці вже в 1968-му році. Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вірить, що американським астрономам вдасться вилетіти до Місяця в половині 1969-го року. Але із зізнань Мюллера виходить, що є деякі припізнення програми Аполльо. Минулого року Космічна Адміністрація сподівалася, що людині вдасться вилетіти на Місяць при кінці 1967-го, або на початку 1968-го року. Ал в бюджеті на цей фінансовий рік, що закінчився 30-го червня 1964-го року, зменшено витрати на цю програму на $600 000 000, і це спричинило деяке сповільнення у здійснюванні програми лету до Місяця. Досі вдалося надігнати дещо із втраченого часу, і тепер директор Мюллер може перебачати, що лет на Місяць зможе відбутися вже в 1968-му році.

Діфенбейкер дістав вотум довір'я

Оттава. — На Конвенції Консервативної партії тільки коло 30 делеґатів були проти того, щоб ухвалити колишньому канадійському прем'єрові Джанові Діфенбейкерові вотум довір'я, а велика більшість схвалила внесок про вотум довір'я та відкинула пропозицію опозиції, щоб голосування відбувалося за допомогою карток. Між опозицією був і колишній секретар оборони в уряді Діфенбейкера Даґлес Гаркнесс, який пропонував Діфенбейкерові, щоб Канада погодилася прийняти американські атомові ракети. Але опозиція програла свою справу, і Конвенція схвалила великою більшістю свою програму, відкинувши численні внески опозиції.

● **Східньо - німецький** щоденник „Нойс Дойтшлянд" далі твердить, що американський літак Т-39, що його в минулому тижні збили совєтські літаки над східньонімецькою територією, летів „у шпигунських цілях". Тим часом Совєти видали рештки розбитого літака і тіла трьох убитих американських старшин — американським властям. Вдови по вбитих старшинах були на летовищі в Берліні, куди доставлено тіла їх чоловіків.

10.000 МІЖНАРОДНОГО ВІЙСЬКА НА КИПРІ ЗАПЕВНИТЬ СПОКІЙ

Нікозія. — Останню ситуацію довкола справи Кіпру характеризують дві події: у селі Сєзоменос за 10 миль від Нікозії прийшло несподівано знову до стріляння між тамошніми грецькими і турецькими мешканцями, при чому по грецькому боці згинуло шість осіб та 5 осіб по турецькому з багатьма раненими по обох сторонах, — та водночас зросли вигляди на мирну полагоду проблеми на міжнародному ґрунті. Річ у тім, що ЗДА й Британія, погодившись в принципі на вимогу кіпрського президента архиєпископа Макаріоса, щоб міжнародне військо, яке мало б пильнувати спокою на Кіпрі, було пов'язане з Об'єднаними Націями, стараються влаштувати цей зв'язок так, щоб екзекутиву над тим військом не мала Рада Безпеки ОН, в якій засідає СССР, а тільки, щоб повідомляти генерального секретаря ОН про всі дії війська на Кіпрі. ЗДА й Британія стараються знайти таку формулу, яка була б сприйнятлива для Туреччини і кіпрсько - грецького президента Макаріоса, щоб не треба було скликувати Ради Безпеки. Макаріос, якому Совєти обіцяли підтримку проти Туреччини, настоює, щоб справу передати до Ради Безпеки і щоб міжнародне військо на Кіпрі підлягало Об'єднаним Націям. Хоч Греція і Туреччина погодились відразу на американсько - британський плян, проте грецько-кіпрський архиєпископ Макаріос поставився до нього неохоче і насторожено, вбачаючи в ньому загрозу, що турецька військова частина у тому міжнародному війську сприятиме поділові Кіпру на грецьку й турецьку частину і даватиме військову охорону відповідному зосереджуванню турецького населення. Тому він вимагає, щоб ані Греція ані Туреччина не брали участи у тому війську, що суперечить постановам Лондонського договору з-перед трьох літ, який ґарантував обом тим державам зберігання на Кіпрі своїх гарнізонів силою 600 до 900 вояків. Америка мала б дати до того міжнародного війська 2.000 вояків. Щоб те військо не мало характеру експедиційного корпусу Організації Атлантійського Союзу (НАТО), йдуть переговори з деякими країнами також з-поза НАТО, наприклад Швецією. Можливо, що в тому війську буде теж якийсь військовий відділ від арабських держав, наприклад — Об'єднаної Арабської Республіки. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант поспішив у зв'язку з цією справою в Тунісії до Ню Йорку, перервавши свою подорож по африканських країнах. Він заявив відразу, що Об'єднані Нації, які й так стоять над берегом грошового банкрутства, не всилі фінансувати тієї нової військової місії. Її кошти нестимуть держави, які дадуть туди свої військові контингенти. Франція відмовилась дати туди своє військо, так само Західня Німеччина не хотіла б провокувати до нових атак проти себе Совєтського Союзу, якщо б вона вперше дала своє військо до експедиційного корпусу за кордоном.

24-годинний страйк спаралізував життя в цілій Італії

Рим. — Всі італійські професійні спілки — комуністичні й некомуністичні — проголосили на минулу середу-четвер 24-годинний демонстраційний страйк і перевели його з повним успіхом, довівши до фактичного спаралізування життя в цілій Італії. Поверх мільйона робітників і службовиків, які не явились до праці, припинили рух потягів і автобусів, діяння пошти й телеграфу та науку в школах. Страйк нижчих службовиків і друкарщиць у судах внеможливив ведення розправ. На четвер-п'ятницю цього тижня проголошено 48-годинний страйк в хемічних і фармацевтичних закладах, як також страйк робітників у телевізіях. Страйкарі вимагають вищої нагороди та зміни системи платень.

Зміна визнання княжни спричинила політичну призу в Голляндії

Гааґа. — 24-річна княжна Ірина, друга по старшинстві донька королеви Юліяни і тому друга в черзі наслідства голляндського престолу, проголосила який тиждень тому, що вона рішила стати католичкою. Від більше 3-ох сто річ всі члени панівної в Голляндії династії є членами Голляндської Реформованої Церкви, дармащо в Голляндії є також поважна меншина католиків і з-посеред 150 парляментарних послів 30 є католиками. Але ще більше схвилювання спричинили вістки, що причиною для цієї зміни віровизнання княжни були її тихі заручини з одним еспанським аристократом: ці вістки мали те логічне обґрунтування, що княжна Ірина перебувала довгий час в Еспанії і саме відтіль прислала повідомлення про перехід до Католицької Церкви. Тим часом в Голляндії існує закон, що члени королівського дому потребують згоди парляменту на свої подружні пляни, а хто цьому противиться, той тратить права до престолу. Шум з приводу цієї справи був в парляментарних і партійно-політичних колах Голляндії такий великий, що королева Юліяна і її головік князь Бернард перервали своє перебування в Інсбруці на зимових Олімпійських іґрищах і вернулися до Гааґи, де королева, після 4-годинної наради з прем'єром Віктором Марійненом виголосила промову через радіо - телевізію, в якій ствердила, що її донька Ірина не є заручена і вертається до краю. З Гааґи вислано по бунтівничому княжну літак, але вона зникла з голляндської амбасади та подалась до Голляндії автом у товаристві одної голляндської аристократки.

У СВІТІ

● **Гелікоптер Об'єднаних Націй** вирятував в суботу минулого тижня пані Ме Клерк, останню з американських працівниць в школах і сиротинцях, ведених американськими протестантськими місіями в провінції Квілю в Конґо. Кілька тисяч під'юджених комуністами чорних партизанів, які збунтувались проти леґальної влади й почали грабувати і бешкетувати, спалили й поруйнували кругло 100 місій.

● **Альжірське** сільське господарство нараховує тепер за своєї суверенної влади 7.000 тракторів, у порівнянні з 31.000 тракторами, які були там в 1960 році ще за французького володіння. З отих 7.000 тракторів коло 2.400 вимагають ремонту, але тільки 450 віддано до ремонтних майстерень. За „соціялістичного" режиму Ахмеда Бен Белли господарський хаос поглиблюється в усіх ділянках.

● **У Пакістані** 6 американських лікарів і 10 пакістанських лікарів, з д-ром Робертом Ґордоном із стейту Ню Йорк у проводі, керують кампанією проти епідемії холери. Газети подають сенсаційні описи, як недужі на що ще недавно невилікувальну страшну недугу, перенесені завчасу до зорганізованого американцями шпиталю, після чотирьох днів виходять відтіль цілком вилікувані.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Поступ у Конґресі

Цього тижня ведуться в Конґресі жваві дебати над двома справами, які стояли на першому місці законодатної програми за Джана Ф. Кеннеді і — парадоксально — не могли зрушити з мертвої точки, дармащо 88-ий Конґрес має велику демократичну більшість. Линдон Джансон перейняв у спадщині ці дві справи і також поставив їх угорі всіх своїх внутрішньополітичних законодатних турбот: закон про зменшення прибуткового податку на круґло $11 600 000 000 і закон про громадянські права. Президент Джансон відзначається більшою, як її мав Кеннеді, зручністю у персональних відносинах із впливовими сенаторами і конґресменами. Кажуть, що від часу Ф. Д. Рузвелта не було такого „руху" членів Конґресу в Білому Домі, запрошуваних Президентом на наради, сніданки, обіди чи тільки на спільні фотознімки і переконуваних у конечності провести якомога швидше ті два важливі й Конґресом по-мачушиному трактовані законопроєкти.

Внаслідку — Гаррі Бирд із Вірджінії, голова сенатської Фінансової комісії і завзятий противник податкового законопроєкту, передав з тієї комісії законопроєкт про зменшення прибуткового податку на пленум Сенату, де розглядають окремі його постанови. Тому, що цей проєкт перейшов ще у вересні минулого року через Палату Репрезентантів, а більшість сенаторів ставиться до справи позитивно, існують всі шанси, що до кінця цього місяця законопроєкт перейде у Сенаті і будуть вигладжені розбіжності між двома законодатними палатами.

Добрі вигляди постали також і для куди більш контроверсійного закону проти антимуринських сеґреґаційних практик. Конґресмен Говард Смит із Вірджінії, голова Комісії Правил, також закинув свою позицію. Найбільш заперечуваною частиною цього законопроєкту є місце про рівні права муринів у „публічних приміщеннях": театрах, готелях, потягах, автобусах, ресторанах, молочарнях. Проти тієї частини законопроєкту не тільки збоку південних білих сеґреґаціоністів, але й збоку принципіялістів були застереження, що не можна обмежувати конституційного права приватних власників розпоряджатись своїми торговельними підприємствами за своєю вподобою. Тому 14-ий Додаток до Конституції був інтерпретований двояко і суперечно: мовляв, він забезпечує муринам „рівну охорону законів", але також забороняє „обмежування привілеїв або недоторканости громадян З'єдинених Держав", отож ніби не можна обмежувати прав американського громадянина, приватного власника підприємства, продавати товар чи допускати до свого ресторану або театру тільки тих, кого він хоче. Однак, всяке таке і подібне накручування Конституції і законодавства у боротьбі проти найголовнішої частини законопроєкту про громадянські права відпали в дебатах і голосуванні над законом в Палаті Репрезентантів. Всі численні зґолошувані додатки до закону з ціллю обмежити його практичну вартість — перепали. Перемогла теза, що отим законом федеральний Уряд не порушить суверенних прав стейтів і громад, бо рівні права муринів у користуванні „публічними приміщеннями" відповідають постановам про міжстейтову торгівлю.

Наради в Палаті Репрезентантів над цією справою ведуться у діловому тоні й у швидкому темпі. Можна сподіватися, що законопроєкт буде проведений без сутніх змін у найближчих днях. Зате сам Президент признав, що в Сенаті треба сподіватися обструкційної — „філібастерської" акції збоку його противників. Президент вірить, що її вдасться також перебороти.

Диверсійні аґентури Москви

Колоніяльну залежність совєтських сателітніх держав чи т. зв. народних демократій від Москви увидатнює не тільки неможливість цих держав вести будь-яку незалежну зовнішню політику, але й також та аґентурна роля, для якої московська централя міжнародного комунізму і шпигунства використовує дипломатичні і торговельні представництва цих нібито — суверенних держав.

Показовим і характеристичним з цього погляду прикладом може бути дипломатична служба комуністичної „Польської Народної Республіки" в різних країнах світу, особливо ж у Франції. Лише за останніх 10 років існування „народнодемократичної" Польщі в самій Франції ув'язнено понад 40 польських шпигунів, які виступали в ролях дипломатів, консулярних службовців, журналістів і навіть еміґраційних діячів.

Спеціяльну увагу присвячує московська централя шпигунства розкладовій роботі серед різних національних еміґрацій на Заході. Для керівництва діяльністю в цьому напрямку існують при совєтських делеґаціях в Об'єднаних Націях і совєтських та сателітніх амбасадах у ЗДА і в інших країнах спеціяльні референти із завданням вдержувати „зв'язок" з еміґраційними середовищами й інфільтрувати їх комуністичними аґентами та інформаторами. І знову ж, показовою для методів цієї комуністичної розкладової роботи може бути діяльність польських режимових дипломатів і шпигунів на терені Франції, що про неї недавно широко писала польська еміґраційна преса у зв'язку з Адамом Бітонським, якого у половині січня ц. р. судив Трибунал Державної Безпеки у Парижі.

Як виявив перебіг цього сенсаційного процесу, на терені Франції не було ні одної засновано́ї варшавським комуністичним режимом нібито еміґраційної установи чи започаткованої цим же режимом „акції" серед польської еміґрації, яка б у своєму висліді не виявилась чисто шпигунською імпрезою. Французькі органи безпеки мусіли ув'язнювати за шпигунську роботу на терені Франції не тільки польських дипломатів, але й керівників нібито невинних „установ", як видавництво оплачуваного з Варшави тижневика, управа комітету для відзначування „100-ліття Польщі", інспекторат еміґраційного шкільництва і т. д.

Найбільш показовим для методів і шляхів комуністичної розкладової роботи в еміґраційних середовищах був процес згаданого вище Адама Бітонського. Десять років, починаючи від 1953-го, і до свого ув'язнення в 1963-му році, Бітонський за гроші комуністичного режиму орґанізував серед поляків у Франції і в інших країнах політичні угруповання, складені з людей „ширшого погляду", які не хочуть, мовляв, „відвертатися плечима до сучасної польської дійсности". Десять років провадив він замасковану чи й відкриту боротьбу проти антикомуністичних польських організацій і діячів, інформуючи про всі їх почини і всю їх діяльність свою централю — П'ятий Відділ Міністерства Внутрішніх Справ у Варшаві, від якого одержував великі суми грошей і докладні інструкції.

Подібну, як варшавська режимна аґентура у Франції, розкладову діяльність ведуть також совєтські та сателітні чинники і серед інших національних еміґрацій у вільному світі, в тому числі серед української еміґрації у ЗДА та в Канаді. І тому обов'язком усіх свідомих людей в цих середовищах є стежити за всіма проявами диверсії і розкладу і своєчасно розкривати ці совєтські аґентури у всіх їх діях і починах.

О. Жданович

ДИВНА НЕСПОДІВАНКА ДЕ ҐОЛЯ

Париж. — Остання пресова конференція генерала де Ґоля була найдовшою з усіх, що він їх мав за час свого президентства. І саме це є першим і безспірним епітетом усіх коментарів французьких газет. Поза тим вони однозгідно пишуть, що не принесла та конференція нічого нового. З цим дозволимо собі не погодитися.

Нічого нового не приніс вступ, що його зробив де Ґоль, появившись у великій залі президентської палати перед 900 журналістами. У цьому короткому вступі повторив він те, що говорив у своїй новорічній промові - зверненні до французької нації: Франція перебуває в мирі, в ній панує мир, внутрішня диверсія припинилась, країна в повному господарському рості, в мирному будівництві, маючи для забезпечення миру наймодернішу зброю. Режим її стабільний — це новина, якої Франція не знала давно

Цей вступ не тривав і трьох хвилин. Далі посипалися запитання, які де Ґоль зібрав і упорядкував так, що відповідав на три засадничі проблеми. Не відповів взагалі на питання, що торкалися проблеми Кіпру, випробування французької водневої бомби на Пацифіку, взаємин з Канадою, відношення до Ізраїлю й арабського становища в справі іриґації Йордану.

Найперше говорив де Ґоль про внутрішні справи. Він широко арґументував успіх системи і виразно висловився проти зміни конституції. Його завваження про те, що американська система, яка функціонує „сяк-так", для Франції не надається, — відразу ж викликала живу реакцію в пресі ЗДА. Система ЗДА вросла в американський ґрунт, і пересаджувати її на інший важко, а на французький неможливо.

До цієї проблеми стосувалася остання відповідь, якою де Ґоль закінчив відповіді на поставлені йому питання. Була це заява, що він не може й не хоче говорити: чи кандидуватиме в чергових виборах на голову держави. Це була несподіванка, бож не так давно він заявив, що кандидуватиме. Розуміється, в його віці (йому вже 71 рік) було дуже розумно не пересуджувати цієї справи перед представниками світової преси.

Другою проблемою була справа Европи. Тут де Ґоль не сказав також нічого нового: часи імперій скінчилися, і тому Франція охоче співпрацює з країнами, що були колись її колоніями, дає їм величезну допомогу. А для власного росту вона беззастережно включилася в будову об'єднаної Европи. Тому Франція хоче, щоб Европа будувалася органічно, тому була проти негайного приступлення Великобританії, бо Великобританія є центром Коммонвелту, а не европейською державою, тому домагалася сільськогосподарського договору, бо господарське об'єднання не може бути одностороннє.

Щож до політичного об'єднання, то де Ґоль ще раз висловився проти негайного творення наднаціонального управління, тримаючись далі засади: жаден европейський нарід не схоче підлягати органові, створеному в більшості з чужинців. Але при тому він виразно підкреслив, що прийшов час обговорити велику проблему політичного об'єднання, яка логічно мусить прийти на порядок дня, коли господарське об'єднання осягнено.

При цьому він заявив, що не має наміру виступати з ініціятивою, але готовий дискутувати всяку думку, яка в цьому напрямку буде висунена. В цій заяві видно його традиційне холодне відношення до наднаціональних органів правління, але видно також бажання не дразнити союзників, лишаючи відкритими двері для обговорення всякої пропозиції. Що ледве чи хто знайде пропозицію, яку де Ґоль прийняв би — це вже інша справа. Але це також нормально й ніякої несподіванки тут нема. Найбільша несподіванка прийшла щойно у відповідях на тему нав'язання дипломатичних зносин між Францією і червоним Китаєм.

Ця несподіванка полягає не в тому, що де Ґоль, співчуваючи Чіянґ Кай-шекові, вважає за необхідне мати безпосередній контакт із Пейпінґом. Навіть не в тому, що китайсько - московський конфлікт вважає він не за ідеологічний, а за національно - політичний. Тут він має рацію. Може тільки де Ґоль помиляється, коли ніякої ваги не приписує ідеологіям. Бож годі уявити собі, що червоний Китай може заховуватися так само, як Китай під іншим режимом, як годі собі уявити, що Московщина в етнографічних межах не була б іншою, як червона московська імперія.

Несподіванка полягає в тому, що де Ґоль дуже виразно висловився в справі Індо-Китаю, тобто В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі, вважаючи єдинореальною розв'язкою проблем цього простору — невтральність цих держав і співжиття з комуністами. Ніде правди діти: важко собі уявити перемогу антикомуністів у В'єтнамі. Алеж бачимо, що в Ляосі, в „невтралізованому Ляосі" існує поділ і йде далі війна: комуністи мають окрему армію і ввесь час займають щораз нові простори, а уряд твердить, що запровадив спокій у країні й довів „до співпраці досі воюючих сторін".

Як уявляє собі де Ґоль підписання договору з червоним Китаєм в справі „невтральности" В'єтнаму — він не сказав. Ясно тільки, що він проти американської політики підтримування антикомуністичного півдня проти комуністичної півночі. Чому? Тому, що у Франції давно вже запанувало переконання, що в'єтнамська партія програна, комуністи здобувають нові й нові позиції. ЗДА не добилися там більшого успіху, як свого часу добилися французи з Бао-Даї. Нема сумніву, що американці мали й мають інші наміри, як французи з Бао - Даї, але вислід виходить однаковий: антикомуністи не дають собі ради, бо не вміли розв'язати соціяльного питання, або — в'єтнамці не дозріли ще до демократії. Чому в такому випадку де Ґоль не має виразно заявити, що як не втримався Дієм, так не втримаються й генерали?

Ось в цьому полягає несподіванка. Бо такі справи лагодиться між союзниками іншим шляхом, як шляхом заяв перед пресою. Це глибоко вразило американську опінію, і про це багато пишуть у Франції. Серйозні коментатори виразно наголошують, що сварка між Францією і ЗДА ніяк не приспішує полагодження азійських проблем. Полагодити будь-що можна тільки співпрацею цих двох держав. Але Вашингтон не хоче трактувати Францію за рівного собі партнера, а Франція не хоче погодитися на ролю союзника другої кляси.

Виглядає, що де Ґоль вирішив у відношенні до американців почати гру далекого віддиху: сьогодні й так ні до чого не договоримося, отже — я показую свою незалежність, а колись таки договоримося. Де Ґоль вірить у мир і вважає, що від його сварки із Вашинґтоном нічого не завалиться. Хіба те, що й так валиться.

Але у паризькій пресі не бракує тривожних голосів, які бояться ускладнень на форумі Атлантійського Союзу, які бояться зміни американської політики у відношенні до Европи. Несподіванка в тому, що де Ґоль цього не боїться зовсім. Може й має рацію: адже через цю заяву Америка не забере своїх дивізій з Европи, а у випадку війни вона може розраховувати на Францію. Якщо нею правитиме де Ґоль, то таки розраховувати може з певністю.

Михайло Прокопів

ПО 56 РОКАХ — НА УКРАЇНІ

(III)

Замість відповіді... мертвим душам

Повернувшися з подорожі по Україні, яка тривала тридцять днів, я написав у „Свободі" — на підставі моїх власних спостережень і розмов з різними людьми в нашій поневоленій батьківщині — спогади п. н. „По 56 роках на Україні". В цих спогадах я старався сказати правдиве слово про життя селян і робітників на „нашій, не своїй землі" — так, як це життя я сам, син селянина і робітник, бачив і відчував, скинувши совєтофільську полуду з очей, що її нам накладали довгими роками у своїх колись „щоденних", а тепер тижневих „вістях" різношерсті „проґресивні" журналісти.

Не писав я тих спогадів так, як хотілося б цим велемудрим людцям, і вони спочатку боялися відповідати на подані мною факти і, згадуючи із злістю те, що я писав, замовчували моє прізвище і ім'я, щоб не довідалися колишні й теперішні „проґресисти", що ось ще один з-поміж них виступив із словом правди. Коли ж правда пішла широко поміж люди і коли мої спогади передрукували й інші газети — „Українська Думка" в Лондоні і „Християнський Голос" у Мюнхені, „проґресивні" журналісти вирішили виступити із своєю відповіддю.
ступити із своєю відповіддю.

Появилася ця „відповідь" аж у двох числах нюйоркських „проґресивних" „У. Вістей" з 5 і 12-го грудня 1963-го року, нібито, як „Заява туристів, які в 1962-му році відвідали Україну", з 8 підписами, між ними таких людей, що, як мені відомо, про таку заяву навіть і не чули. Той факт, що „проґресивні" журналісти не потрапили змобілізувати більше підписів під тою заявою, хоч усіх туристів, що їхали тоді зо мною було 52, доказує, що справжні автори мусіли вдаватися до випробуваних ще в царській Росії „мертвих душ".

Не маючи можливости заперечити правдивість моїх спогадів якимись фактами й доказами, „проґресивні" журналісти взялися підважувати їх твердженням, що, мовляв, Михайло Прокопів „ледве грамотний", що надруковані у „Свободі" спогади писав не він, а хтось інший за нього і т. д. Ці свої твердження вони ж самі заперечують в дальших уступах своєї відповіді, полемізуючи зі мною і запечуючи, що я бачив і чув, а не те, що хтось нібито повидумував і написав.

З цього приводу можу сказати хіба те, що справді таки до високих шкіл я не ходив, у „партійних школах" на „проґресивного журналіста" я не вчився, жив з праці своїх рук, але написати про те, що бачив і чув, все таки вмію. Спогади свої писав я власною твердою від праці рукою, і оріґінали їх зберігаються в редакції „Свободи". Отже кожна чесна людина може переконатися, чи є там усе те, що було друковане, чи додав щось хтось із редакції. Єдино, що в написаних мною спогадах змінено — це, подекуди, форма вислову і правопис, бо, як згадано, до високих шкіл я не ходив. І ці поправки провив я в редакції зробити так, як роблять їх по всіх інших редакціях світу.

Знайомим і чесним людям можу сказати ще й те, що у своїх спогадах написав я багато більше, але не все було надруковане у „Свободі" через брак місця. Того, що написав, не соромлюсь, від людей не тікаю на другий бік вулиці, як автори „заяви туристів", а, навпаки, люди, передусім з-поміж колишніх чи нинішніх „проґресистів", радо зі мною зустрічаються, просять сказати, де і як можна б мої спогади прочитати. Усім їм радо даю прочитувати свої спогади, надруковані у „Свободі".

Другим способом підважувати правдивість моїх спогадів є виловлювання в них друкарських помилок, що, як відомо, трапляються в кожній газеті. Трапилася отак на початку моїх спогадів помилка з датою виїзду — 31 травня, що з неї машина зробила 1 травня, і вже „проґресивні журналісти" зловтішаються, мовляв, ось яка правда Прокопова — літаком із Ню Йорку до Москви летів... цілий місяць. Цю помилку завважили всі, хто читав мої спогади, але ніхто не протестував, бо з усього, що сказано перед тим і потім, ясно, коли і як ми виїхали і як довго тривала подорож. Такою шуканиною друкарських чортиків виповнені й дальші шпальти „заяви туристів". І щоб їм допомогти в цьому, я пригадаю їм зроблену друкарським чортиком ще одну помилку із кількістю поверхів готелю „Ук-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

Крим без українських радіопередач...

З нагоди 300-річчя „возз'єднання" України з Росією Москва відступила Україні у 1954 році Кримську область. З того приводу було тоді багато шуму, і в совєтській пресі відзначили цю подію, як надзвичайний вияв приязни „великого російського" народу.

Коли Кримську область включено до УССР, то було б логічним сподіватись, що буде це актом не тільки формальним, що це буде органічною інтеґрацією тої области.

Говорячи про інтеґрацію, маємо на думці в першу чергу культурну, культурно - національну інтеґрацію. Щоб висловитись ясніше: коли Кримська область до 1954-го року, як складова частина РСФСР, мала повністю характер російської области, то з хвилиною прилучення її до УССР і в міру її перебування у межах України, вона повинна хоч частинно приймати український характер задовольняючи в такий спосіб культурно-національні потреби українського населення, що живе в Криму.

А відсоток українців у Криму не малий. За даними перепису населення СССР із 15-го січня 1959-го року, в Криму українське населення становило — 22.3%.

Нам видається, що цей відсоток був вищий, а обниження його у переписі було викликане спеціяльними правилами проводження перепису, головно, коли йде про устійнення національности дітей з мішаних подруж і національности подруж різних національностей. Але навіть поданий цензусом відсоток українців у Криму є досить великий.

До цього приходить ще один факт.

Протягом останнього десятиріччя йде постійне переселювання української людности з інших, головно західніх, областей України у Кримську область, і число тих переселенців, разом з їх родинами, сягає десятків тисяч на рік.

Отже, за 5 років, що минули від часу проведення перепису, число українців у Криму значно збільшилося не тільки внаслідок натурального приросту, але також внаслідок напливу українського елементу з інших областей.

Факт, що Кримська область є нині частиною України, факт, що в ній живе поважний відсоток українців, сам по собі є достатньою підставою для того, щоб культурні потреби українського населення области були належно заспокоювані у всіх ділянках життя: шкільництва, преси, театру, кіна, радіомовлень і т. д.

Не маємо повних даних для того, щоб писати, як задовольняється потреби українців Криму у всіх згаданих ділянках. Знаємо тільки, і в цьому кожний має нагоду переконатися, що Кримське обласне радіо не подає програм українською мовою.

Це тільки показує, яку, на ділі, вартість має згадане „приєднання" Криму до України, як дбає „суверенний" уряд у Києві про потреби свого населення.

(абв.)

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Алла Коссовська

ГІРСЬКИЙ ВОВК

(Повість)

(3)

На превелике здивовання Тай, в сіні знайшлася ще одна сулія кахетинського, яка й була врочисто встановлена посеред столу.

— Знаєш, Борисе, він просто чарівник, цей Андрій! Коли він поклав туди сулію так, що я й не помітила? Адже ж ми разом збиралися і я, здається, все переглянула, — не могла заспокоїтись Тай.

Смажена курка, пиріжки, червоні соковиті помідори утворили прекрасну вечерю, за яку й посідали всі дружньо, включаючи Цако і старого татарина.

По вечері, коли татарин і Цако пішли спати, Борис, наповнивши по вінця три склянки, запропонував:

— Випиймо ж тепер за тата, маму і Олю! А тоді ви розповісте мені про них. Давно вже я їх не бачив, стужився страшенно!

— Мама все та ж, наша мила, люба мама, — сказав Андрій, ставлячи на стіл спорожнену склянку: — Вальси Шопена, затишок, створений зі старих фіранок, потертих килимів та кріселок, перманентний сум...

— І безмежна, саможертовна любов до еґоїстичних, невдячних дітей, — додала з докором Тай. — І це слід було б поставити на перше місце, Андрію. Як вона любить вас, хлопці, а особливо, навіть якось хворобливо, тебе, Борисе! Олюня каже, що мама й посивіла після твого арешту. У неї розвинулась недуга серця за час твого перебування на Соловках. Бідна мамуня...

— Так, бідна мамуня! — повторив Борис. — Але я теж не винний. Навіть задля материнського спокою я не міг прийняти пропозиції слідчого.

— І ти волів тарахнути його стільцем по голові, — вставив Андрій, уминаючи курку.

— Та ні, не вийшло, схопили, — засміявся Борис, — дісталось тільки в груди. А шкода, було б одним гадом на світі менше...

— Не було б і тебе на світі, — завважив Андрій.

— Напевно! — ствердила Тай.

— Ну, годі про мене! Розповідайте про себе все, все! Що робиш ти, Андрію, що пишеш? Твій „Зелений став" одержав, прочитав, не відриваючись. Правдиво, сміливо! Але... ризикуєш, брате! Я не вірю, що цей розквіт української культури триватиме довго. Бережись, Андрію! Тепер це на щось потрібне Сталіну, а в слушний час він так скрутить Україну, як не снилось ні Петрові, ні Катерині. І тоді за все розплатитесь ви, українські патріоти, культуртреґери, цвіт нації...

— Можливо, — відповів Андрій, — але — вовків боятися в ліс не ходити. Тож робимо, що можна, використовуємо нагоду, будимо „хиренну волю"!

— Твій вірш „Далекому в'язневі" я читав на вечері самодіяльности на Соловках, — з очима, заглибленими в минуле, сказав Борис. — Дуже всім сподобалось.

— Ха-ха-ха! — зареготався Андрій. — Ти знаєш, як я обдурив большевицьку „пильність" цим віршем? Приходжу в редакцію „Червоного Клича", сидить там за редактора художнього відділу Сосюра. Прочитав присвяту, питається: а хто цей „далекий в'язень"? Кажу, це комуніст, який гине в польській тюрмі. На другий день, дивлюсь, висить на стіні свіже число, а в ньому і мій вірш. Я купив кілька примірників і один з них — моєму „далекому в'язневі" на Соловки.

— Це зветься літературна контрабанда, — зауважила Тай з усмішкою. — А вірш гарний... Як це воно:

„Шелестять сторінки моїх днів
І цвітуть — одцвітають хвилини;
Білим цвітом з вишневих садів
В синю безвість замріяно линуть...
Я не знаю, коли і чиї
Білим цвітом насиплю долоні.
Облітають хвилини мої,
Умирають зажурені, сонні...
Про далекий щум городів
Щось шепочуть листи тополині,
Місяць голову хмарою вкрив,
Вартовий — силуетом синім..."

Усі троє помовчали. В саклі посвітлішало, і Борис дмухнув на лямпу. Потім встав і розчинив двері на веранду. Разом із свіжим гірським вітром саклю заповнило ніжне, рожеве сяйво. Тай вибігла на веранду і заніміла в позі жриці вогню з піднесеними догори руками.

Просто над саклею, заллятий пурпуром невидимого сонця, горів і мінився рубіновими вогниками льодовець Ціті-Хох.

ЕКЗОТИКА

Сонячне пасемко просмикнулося крізь не щільно закриті віконниці і, засвітивши бронзові іскри в темних кучерях Тай, розбилося на різнокольорові бризки в малому дзеркалі, що висіло навпроти вікна.

Відчувши під повіками цей яскравий блиск, Тай широко розплющила очі і з подивом розглянулась. На її плечі затишно примостилась золотава голова Андрія з розпатланим кучерявим чубом. Він солодко спав, злегка посопуючи носом, і рожеве обличчя здавалось зовсім юним, майже дитячим.

— „Алеж де це ми? — подумала Тай і відразу згадала. — Аґа, у Бориса, в авулі, на Кавказі!"

Стало весело. З радістю подумала про те, що ще багато вільного часу попереду, багато цікавих вражень чекає в цій незнаній, екзотичній країні.

Ніжно пестячи рукою Андрієве волосся, Тай пригадувала всі подробиці вчорашнього дня, небезпечну подорож, старого візника-татарина і його оповідання, зустріч з Борисом...

Враз знадвору донісся гомін. Зарипіли ворота, і вже зовсім близько, під самим вікном, заговорило водночас кілька голосів незнайомою мовою.

Обережно звільнивши плече, Тай підбігла до вікна і подивилась через щілинку у віконниці.

Сонце щедро заливало маленьке, вимощене камінням подвір'я, де-не-де поросле кучерявим споришем. Посередині збився гурт людей у черкесках і баранячих папахах, дармащо пізній літній ранок був гарячий. Люди щось жваво обговорювали, енерґійно жестикулюючи.

Не знати, чи тому, що надворі було повно сонця, чи тому, що навколишня обстанова була така незвичайна, Тай відчула приплив такої буйної радости ,що підстрибнула і в якомусь фантастичному танку закрутилась по саклі, весело наспівуючи.

Захопившись, вона й не помітила, що Андрій дивиться на неї, намагаючись стримати усмішку. Нарешті він не витримав і засміявся. Тай стрибнула на ліжко і усілась на ньому з ногами.

— Ну, чого смієшся? Хіба я погано танцюю?

— Точнісінько, як коза! — запевнив поважно Андрій.

В цю хвилину за дверима саклі щось зашаруділо, зашепотіло і в кімнату, без стуку, ввійшло з півтузеня дівчат, сповнивши її відразу галасом.

Вони, ні трішки не соромлячись присутности незнайомого чоловіка, з цікавістю почали обмацувати одежу, що висіла на стінах, а потім руки й плечі Тай. При цьому щось лопотіли по-своєму і цмокали язиками.

Тай розгубилась. Андрій хапливо натяг на себе простирало, але гості й не думали залишати кімнати.

Тай, сидячи на краєчку ліжка, як гостинна господиня, чемно посміхалась до несподіваних гостей.

ЩО 56 РОКАХ — НА УКРАЇНІ

(Закінчення із стор. 2-ої)

раїна" в Києві: він має всього 5 поверхів, а не 15, як надруковано.

Відповідати на всі нісенітниці, що ними рябіє в „заяві туристів", шкода часу й місця. Про те, як воно було в тім чи іншім місті під час нашої подорожі, в такій чи іншій зустрічі, я розповів у моїх спогадах і в доповненнях до них, і про це пам'ятають добре й інші туристи із нашої групи 52, які можуть підтвердити правдивість моїх слів.

На цьому місці хочу торкнутися тільки деяких справ, що їх порушили автори „заяви туристів". Так, наприклад, заперечуючи мої твердження про важку мешканеву ситуацію по містах і селах України, ці „проґресивні журналісти" пробують підкріпити це заперечення пригадкою, що в Америці люди живуть ще гірше, бо ось, мовляв, сам Прокопів живе в старому будинку, який, мабуть, „скоро призначать на розвалення". Пригадка слушна, але недоговорена. Михайло Прокопів, колишній робітник, а тепер пенсіонер, який із своїх ощадностей і пенсії оплатив собі подорож, щоб по 56 роках відвідати Україну, справді таки живе в старому будинку, мабуть призначеному на розвалення. Алеж у тому будинку він сам-один займає дві кімнати і, крім того, має кухню, — все це під добрим дахом, добре огріване і влаштоване за невеликі гроші. Де, треба запитати, авторів „заяви туристів", мають такі мешкання робітники на Україні, що тиснуться цілими родинами в одній комірчині, або ж наші колгоспники по селах, що мешкають по неопалюваних хатах з обшарпаною стріхою? А вбоге мешкання Прокопова годі навіть порівняти до тих багатокімнатних віль із садами й ґаражами під Ню Йорком чи на Маямі, що в них живуть нюйоркські „проґресисти", які, доробившись в час прогібіції на продажі самогону українським іміґрантам, тепер вдають із себе пролетарів.

На сміховинні „спростування" авторів „заяви туристів", що на Україні мало де можна почути українську мову, відповідати й не варто. Вони забули чи не схочуть згадувати, що так само писали про нехтування української мови по містах України і М. Січинський і В. Левицький у своїх спогадах із подорожі на Україну, друкованих у „Громадському Голосі". Зрештою, туристи із групи 52 пам'ятають наведені мною слова провідниці туристів Ярослави Ткач, (яка також підписалась під заявою), що на Україні української мови не чути.

Мене хочуть завстидати закидом, що я „вдаюся до неймовірних вигадок і наклепів", щоб „кинути чорну пляму на рідну землю і на той народ, який приймав нас так щиро й гостинно". Закид цей такий безглуздий, як і вся сфабрикована „заява туристів". Ні разу, ні в одному місці моїх спогадів я не кидав плями на свою рідну землю і на свій народ З любов'ю до них я відбував свою подорож. Якщо я й засуджував когось, то тільки тих, що поневолюють Україну, і тих, що помагають „з матері полатану сорочку здіймати".

Перебуваючи на батьківщині, я з великим інтересом і великою увагою спостерігав політичне, економічне й культурне життя українського народу і порівнював його із життям американських робітників та фармерів. І тепер можу ствердити, що московське кріпацьке ярмо врізалося глибоко в шию українського селянства і робітництва. Заміна польського і царського панування на московсько - большевицьке в Західній і Східній Україні тільки скріпило кріпацький гніт. Недурно наші люди в Україні ще й досі співають про „чорну хмару", про те, що „була Польща, була Польща, ва й стала Росія".

Перебування на Україні скріпила моє переконання, що все те, про що писали і пишуть в газетах у ЗДА і Канаді про „радянський робітничо - селянський рай" „проґресевні журналісти" — це одна велика й страшна брехня! І тому я, що з 1919-го року належав до „проґресивних" робітничих організацій у ЗДА, займаючи там провідні становища, як фінансовий секретар в Українському Робітничому Клюбі та в Ордені до 1947-го року, і працюючи завжди чесно для їх добра й розвитку, вирішив тепер після моїх відвідин на Україні відмовитися від усяких псевдопроґресистів, що завели ті організації на шлях запроданства Москві і зради інтересів України й українського народу.

Тисячу долярів на літературні конкурси

5 років тому на з'їзді СФУЖО в Ню Йорку в 1959 році, Маруся Бек, радна міста Дітройту, створила Фундацію Літературних Конкурсів для українського жіноцтва. Сума фундації виносила $1,000, встановляючи по дві нагороди по $100 на слідуючих 5 років. Цей рік мав би бути останній для цієї фундації.

Цю фундацію створено при Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, а керівництво літературних конкурсів передано в руки Комітету Літературної Нагороди, що складається з редакторки жіночого журналу „Наше Життя" в ЗДА Лідії Бурачинської; редакторки жіночого журналу „Жіночий Світ" в Канаді, Стефанії Бубнюк; літературознавця, д-р Наталії Пазуняк. Нагороди за найкращі твори призначувало жюрі, яке кожного разу складалося з інших членів, які є знані в літературному світі, а яких призначував Комітет Нагороди.

Ціллю конкурсів, як твердить сама фундаторка, було, викресати іскру зацікавлення до праці пером у тих жіночих талантах, що заховались чи загубились в сірій буденщині; у тих, відомих загалові з їхніх здобутків на літературному полі, оживити їхню творчість.

На думку меценатки, Марусі Бек, ці літературні конкурси вповні виправдались. Бо хоч останній конкурс щойно кінчається, останні чотири дали 98 творів і то, як заявляють члени жюрі, досить високої літературної вартости. Ці твори викликали живе зацікавлення всього громадянства, чого доказом були різні статті та критичні завваги у журналах та часописах. Ці твори не тільки дали потрібний кожній українці духовий корм, але скріпили зв'язки між українським жіноцтвом по цілому світі. Вони внесли в його рух ще більше порозуміння та співпраці, хоч ці прикмети існують до великої міри вже тепер, з чого українське жіноцтво може бути горде перед чоловічим світом.

Але будучи практичною особою, Маруся Бек, свідома того, що такий літературний проєкт, який вона створила, вимагає тяглости та довгого періоду для належного розвитку, щоб можна здобути в попередніх конкурсах досвід, використати якнайкраще в будучині, вона рішила продовжити цю фундацію на дальших 5 років. І саме на цю ціль вона переслала $1,000 до СФУЖО. Цей жест її ідейности з певністю належно оцінить українське жіноцтво та старатиметься йти її слідами.

А. П.

Осип Хремуляк помер

Бл. п. Осип Хремуляк 20 грудня 1963 р. був сильно попечений, в наслідок вогню в його помешканню. Не видержало його слабе тіло, і помер 26-го грудня 1963 р. Покійного Осипа поховано на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нікольс коло Бріджпорту, в супроводі 2-ох священиків і численної участи членів і знайомих.

Осип Хремуляк

Покійний Осип Хремуляк народився 2 травня 1916 р. в селі Должиця, пов. Сянік. В молодих літах перебував Покійний Осип Хремуляк в Кракові і в Перемишлі. В 1939 р. брав участь у визволенню Закарпатської України від мадярів. — В 1944 і 1945 р. брав участь проти комуністичної партизанки в Юґославії. Довший час перебував в Австрії в таборі Юденбурґ коло Ґрацу. В 1956 р. прибув до Америки. Поселився в Бріджпорті, Конн. Працював в різних фабриках. Належав до обезпеченевих товариств УНСоюзу, УРСоюзу та Провидіння.

В Бріджпорті також Покійний Осип Хремуляк належав до всіх українських товариств. На все жертвував гроші. Він завсіди мріяв за поворот на Україну. Смерть перервала всі його надії. Покійний покинув близьку родину в Україні, а дальшу родину в Польщі, та багатьох друзів, по цілому світі розкинених. Нехай йому американська земля буде легкою.

Василь Цинайко

З НАШИХ БУДНІВ

ДОБРА ПРИСЛУГА

Часом трапляється, що побратим по газетярській професії захоче зробити вам дружню прислугу, а напитає тяжкої біди на вашу голову... Таке вийшло з побожним наміром друга Миколи Галева, який, описуючи барвисто в „Свободі" Маланчин Вечір „Думки", згадав добрим словом і про мене, грішного. Що, мовляв, Ікер „дуже ретельно відвідує всі українські імпрези, від доповідей починаючи й усіми академіями кінчаючи". Можна було вправді ще додати, що не оминаю я також панахид і похоронів, а були такі часи, за каденції президента Айзенгавера, що частенько брав участь і в христинах. Та від якогось часу мій шановний кум, Тарас Шумилович, не влаштовує христин, і так на цьому фронті заіснувала деяка передишка.

Проте, кожному ясно, що друг М. Галів, у своїй добросердечності, передав куті, меду, тобто, розуміється, трохи мене перехвалив... Не є ж бо це в спромозі однієї людської істоти, навіть забезпеченої в гелікоптера, відвідати всі українські імпрези в Ню Йорку на протязі вікенду! Або, сказавши словами з народного прислів'я, „ще ся той не вродив, щоб всі наші академії обходив!" Це справа безнадійна! Поза тим, тут ще відіграє свою ролю фінансове питання... Якби мені прийшлося на кожній імпрезі кинути до кошика лише бідного доляра, то при моїх гумористичних заробітках я мусів би дуже скоро збанкрутувати...

Ну, але в газеті надруковано чорним по білому, що я відвідую всі імпрези, і цього вже не можна взяти назад. Сталося — не відстанеться!.. На наслідки такої „паблиситі" не треба було довго чекати. Під час відкриття малярської виставви молодих наших колеґ Титли і Вижницького в Літературно-Мистецькому Клюбі сказала до мене одна симпатична добродійка з Союзу Українок:

— Писали в „Свободі", що ви ходите на всі імпрези, але дивним - дивом якось-то я вас не запримітила на Вишиваних Вечерницях в Українському Народному Домі! Щось тут не в порядку! Або „Свобода" не пише правди, або ви нас, союзянок, іґноруєте.

Ой, Господи Боже! Ну, й попав чоловік в халепу наз'зузь води! Що ж мені, сироті, тепер робити?.. Як не прийду на якісь вишивані або гаптовані вечерниці чи іншу костюмівку, то кожна наша організація має право подумати собі, що я її іґнорую, або що найстаріший український щоденник, Ювілятка — „Свобода", пише неправду!

Вертаючись до виставви малярських праць Титли і Вижницького, я, правду сказавши, повинен би того другого партнера промовчати й не згадувати, бо він, так би мовити, завів мої надії, покладені на нього. Якщо пригадуєте, Ярослав Вижницький писав колись у „Студентському Слові" дуже дотепні малі фейлетони, і в мене серце раділо, що, от вилькьовується надійна молода зміна, буде кому в слушний час передавати естафету, тобто звання малого фейлетоніста. А той трохи пописав, та й перестав. Замінив перо на шпахлю, і тепер виставляє з Титлою в ЛМКлюбі краєвиди з Гантеру...

Га! Може хлопець вибрав правильний шлях... Може він зробить ліпший бизнес на малярстві, ніж я на смішній літературі. Та й не мусітиме колись сушити своєї голови, як тут розірватись начетверо, щоб обіг нати за суботу й неділю всі метрополітальні імпрези.

Ікер

● **На Цейльоні** заповіджено відвідини пані Соонґ Чінґ-лінґ, вдови по засновникові китайської республіки Сун Ят-сені. Вона має тепер 74 роки, має американську шкільну освіту і є рідною сестрою дружини маршала Чіянґ Кай-шека, лідера Вільного Китаю та смертельного ворога китайських комуністів. Але пані Чінґ-лінґ прихилилась до комуністів і офіційно є „віце - президентом" Комуністичного Китаю.

● **Департамент** Торгівлі і Крайова Аеронавтична Космічна Аґенція мають спільно розбудувати систему сателітів погоди для цивільного й військового вжитку. Ця система сателітів погоди складатиметься з сателітів системи „Тайрос". Вже тепер 8 сателітів „Тайрос"-ів кружляють довкола Землі та фотографують хмари.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Виставка малярських праць Ярослава Вижницького

У Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку від 2-го лютого до 16-го лютого ц. р. відбувається виставка картин Ярослава Вижницького та Богдана Титли.

Ярослав Вижницький від дитячих літ виявляв талант і зацікавлення до малярства.

За свої здібності, працьовитість, завзятість та великі успіхи дістав Ярослав Вижницький стипендію в коледжі, Ню Йорк.

Він студіював малярство в професорів І. Олінського й Еріка Ізенбурґа, в яких пізніше був асистентом.

Від років Я. Вижницький виставляв свої образи на українських й американських виставках. В зв'язку з тим він діставав прихильну критику в американських часописах.

Образи Вижницького виявляють динаміку, великий талант, добрий кольорит, гарну гармонію кольорів, повну ритму, романтики й фантазії.

Творчість його має багату тематику як композиції, краєвиди, портрети, квіти і т. д.

Його краєвиди з Гантеру, Н. Й. виглядають наче б були б з наших рідних Карпат. Ярослав Вижницький є активний пластун - сеньйор. Його сильна композиція „Ватра" залишає приємний спогад.

К-уг

● **Японія** стурбована занадто низькою цифрою щорічних народин. 10 років тому в Японії був острах перед надто раптовим зростом населення. Тому уряд сприяв штучному втрачанню плоду. У 1955 році переведено леґально 1,170,000 абортів. Тепер ведеться пропаґанду за зростом населення. За переписом з 1 жовтня мин. року у Японії є 96,160,000 мешканців.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 9-го ЛЮТОГО 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. в год. 1-ій по пол. в УНДомі, при Вест 14-ій вул. На Річних зборах вибрано уряд на 1964 рік, 12 січня ц. р. а саме: Гр. Степанек, предс., С. Постолюк, заст., Гр. Кісіль, фін. секретар і касир, В. Шмагло, рек. секр., М. Савчак і Олена Степанек — Конт. Комісія. В. Шмагло і Т. Шевечко, делеґ. до Зл. Організацій. — Управа.

ГЕМПСТЕД, Н. Н. Звичайні Річні Збори Т-ва Запорізька Січ 327 Відд. в год. 3-ій по пол. в залі Укр. Кат. Церкви при 709 Фронт вул. В програмі: звіти Уступаючої Управи і Конт. Комісії, вибір нового уряду, обговорення справи відсвяткування ювілею Відділу й інші справи. Члени просяться прибути. — Управа

PERTH AMBOY, N. J. Місячні збори Б-ва о. Миколая 104 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі. Проситься прибути на збори. Управа Відділу на 1964 рік: Р. Станко, предс., В. Матковський, заст., Г. Мисак, секр., С. Мисак, заст. Конт. Комісія — М. Вітів, И. Шотт, Ю. Литко. Надзирателі хворих — І. Антопорович, І. Козак. — Управа.

Москва оскаржує Західню Німеччину у розвитку й експорті ракет

Бонн. — Совєтський шарже д'аффер І. М. Лавров передав заступникові міністра закордонних справ д-рові Карлеві Карстенсові ноту з протестом проти здогадного продукування західніми німцями керованих ракет та спроби експортувати їх за кордон. Ця совєтська нота покликується на „голоси преси", які твердили, що компанія „Ваффен унд Люфтрістунг" в Гамбурґу переводила в грудні мин. року досліди з нововипродукованими своїми ракетами та пропонували її „деяким закордонним країнам". Ті ракети буцім-то здатні мати атомові стрільна. Названий західньонімецький представник потвердив, що Західня Німеччина зобов'язалась в 1955 році, з нагоди прийняття її до НАТО, що вона не продукуватиме ракетної ані атомової зброї та що тепер західньо-німецький уряд не дозволить ніякій приватній фабриці експортувати ракетну зброю. Совєтська нота використала нагоду, щоб лаятись на західньо-німецький „мілітаризм" та ще раз виступити проти американського пляну щодо створення надводної морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами. Совєти розіслали свою ноту всім членам НАТО. Цю ноту вважають за черговий протинімецький пропагандивний акт.

У Британії зросли дещо виборчі шанси Консервативної партії

Лондон. — Прикметні для британських відносин передвиборчі „заклади", хто з виборчих суперників виграє, виявили зріст прихильности у відношенні до керівної Консервативної партії. Все ж перевага соціялістичної Партії праці над Консервативною партією виявляється у відношенні 3 : 1. Однак і таке відношення є поправою ситуації консерватистів, бо недавно воно було як 5:1. Нові ношення було як 5 : 1. Нові парляментарні вибори в Британії мають відбутися найпізніше в жовтні цього року, але вони, мабуть, відбудуться 11 червня. З наближенням дати виборів виступає назверх радше недовір'я до лідера соціялістів, Гаролда Вілсона, як захоплення перспективою, що він має стати найближчим прем'єром. Хоч Вілсон намагається запевнити британців, що новий соціялістичний уряд не переводитиме націоналізації промислу, засобів комунікації і торгівлі, проте британців турбує острах, що саме так може статися. З другого боку британські маси розчаровані владою консерватистів, які не зуміли зліквідувати безробіття, ввести Британію до Европейської Економічної Спільноти, підвищити престиж Британії і її голос в міжнародному світі.

Джансон повідомив про найменування д-ра Ґолдмана на свого дорадника

Вашингтон. — Президент Джансон повідомив 3-го лютого про те, що професор Принстонського університету історик д-р Ерік Ф. Ґолдман є найменований на дорадника Білого Дому, і що головним завданням його буде постачання ідей для уряду. З Білого Дому вияснили, що професор Ґолдман не став наслідником проф. Шлезінґера, який був дорадником президента Кеннеді і залишає свій пост із кінцем лютого 1964. Проф. Ґолдман буде і надалі працювати як професор історії в Принстоні, Н. Дж., і до Вашингтону буде тільки доїжджати та постачати туди „нові ідеї", бо Президент бажає собі, щоб добрі думки і пляни доходили до властивих людей. Д-р Ґолдман буде тим посередником, який інформуватиме Білий Дім і уряд про те, які думки, пляни та пропозиції й опінії панують між експертами, що є поза членами уряду. Д-р Ґолдман вже конферував в Білому Домі з експертами в справах взаємин між федеральним урядом та стейтовими леґіслятурами і місцевими урядами. Президент пізнав Ґолдмана за допомогою працівника Білого Дому, колишнього студента принстонського професора Ричарда Нелсона. Ґолдман є автором праць: „Зустріч із долею" та „Вирішальна декада".

Нкрумах затвердив свою диктатуру у Ґані штучно сфабрикованим плебісцитом

Анкара. — Президент Ґани Кваме Нкрумах перевів в минулу неділю 2 лютого ц. р. плебісцит над такими змінами конституції тієї країни, які насправді передають йому диктаторську владу, що її не має ніодин з інших африканських самовладних володарів. Армія, поліція, шкільництво усіх ступнів і родів, судівництво, фінанси, закордонна політика, суспільна опіка, — все воно залежить від волі, гумору і настрою Кваме Нкрумаха, який вже в 1962 році казав себе „вибрати" на досмертного президента. У недільному плебісциті люди мали голосувати за таку поправку до конституції, яка була докладно переписана з 126 статті совєтської „конституції" з 1936 року. За офіційним проголошенням — у плебісциті голосували 2,523.385 осіб „за" і 2.452 „проти". Однак західні обсерватори в Ґані твердять, що ці обидві цифри схоплені з повітря. На доказ наводять факти, що цифри голосуючих, подані журналістам керівниками деяких окремих виборчих домівок зараз після закінчення голосування, були на одну третину менші від цифер, поданих згодом про ті самі домівки в офіційному звідомленні. Державна пропаганда перестерігала, що хто голосуватиме „проти", той „ворог народу" і „контрреволюціонер". Всі виборчі картки мали реєстраційне число, отже кожну картку, знайдену в скринці з написом „ні" можна було перевірити за поіменним списком голосуючих. В більшості виборчих домівок взагалі не було скриньок з написом „ні", або отвори у таких скриньках були заліплені. Водіїв кількох авт, що появились на вулицях Аккри з написом „голосуйте проти" — негайно арештовано. У недільному плебісциті проголошено Ґану „однопартійною соціялістичною" державою.

Короткі вістки

● У Бельґії 11.000 лікарів загрозили страйком, якщо не будуть змінені деякі постанови тамошнього закону про державну медичну опіку. Безпосередньою причиною того лікарського ультиматуму стало звільнення з одної клініки трьох лікарів, які відмовилися підписати відповідну умову праці. Лікарі твердять, що в згаданому законі знаходиться несприятлива для лікарів клявзуля про відповідальність за лікування таких недуг, як поліо, туберкула, гістряк і важкі випадки психічних недуг.

● У Польщі арештовано ще 21 січня ц. р. американського студента Андрію Філда, як він з своєю дружиною Одрей переїздив через Польщу до Франції на ферії з Совєтського Союзу, де він перебував від вересня мин. року як один з „вимінних" студентів у програмі культурної виміни. Польські власті закидають йому, що він, у суперечці на польсько - совєтському кордоні щодо важности польської транзитної візи, погано лаявся проти польського поліціянта і вдарив його. Андрію Філда звільнено з в'язниці за кавцією 3.000 дол., але він стане ще перед польським судом під закидом вищезгаданих провин.

Зі спорту

„Тризуб", Філядельфія — „Ерцґебірґе", футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 9-го лютого 1964 о год. 2.00 по полудні на грищі при 29-ій та Камбрія Вулицях у Філядельфії. Вістка про визначення цих змагань наспіла до нас пізно, тому не помістили ми її у „Календарці змагань українських клюбів" у вчорашньому числі.

● **Диктаторський президент** Ґани Кваме Нкрумах від часу недавнього — вже четвертого з черги — атентату на нього живе в уфортифікованому замку, що був колись в'язницею для невільників, збудованою у 17-му сторіччі, недалеко порту в Аккрі. Той замок оточений танками і панцерними автами совєтського походження, а на мурах замку стоять протилетунські гармати. Тому, що останнім атентатчиком був поліціянт, розв'язано 9.000-членну ґанську поліцію і охорону Нкрумаха перейняла армія.